

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně: **S. H.,** zastoupené JUDr. Michaelou Pretschovou, advokátkou se sídlem Varnsdorf, Pražská 2951, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 11. 2003 č. j. 24 Az 7/2003 – 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně advokátce JUDr. Michaele Pretschové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2150 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 25. 11. 2003 č. j. 24 Az 7/2003 - 37 zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále i „stěžovatelka“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2003 č. j. OAM-5693/VL-10-12-TZ-2002, kterým byla zamítnuta její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud v odůvodnění rozsudku zejména uvedl, že z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobkyně z Ukrajiny do České republiky projížděla Polskem, přičemž

pojem průjezdu je třeba interpretovat v souladu s podstatou azylového řízení, které slouží k ochraně uprchlíka před pronásledováním za uplatňování politických práv a svobod v zemi původu. Uprchlík má o azyl požádat vždy v první zemi, kde má reálnou příležitost tento statut obdržet a kde budou garantována jeho základní práva a svobody, takovou zemí je zpravidla tzv. bezpečná třetí země ve smyslu § 2 zákona o azylu. Ze správního spisu dle krajského soudu plyne, že žalobkyně měla reálnou možnost o azyl požádat, neboť minimálně při celních kontrolách byla v kontaktu se státními orgány Polska. Z hodnocení Polska jako bezpečné třetí země vyplývá, že Polsko je zemí dodržující lidská práva, přistoupilo k Úmluvě o právním postavení uprchlíků, problematika azylu je upravena cizineckým zákonem, rozhodnutí o azylu je přezkoumatelné soudem. Z podkladů, které měl žalovaný k dispozici, nevyplývá, že by v Polsku byly zaznamenány případy mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, ze správního řízení nevyplynulo, že by život nebo svoboda žalobkyně byly v případě jejího vrácení do Polska ohroženy z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení. Podle krajského soudu žalovaný správně dospěl k závěru, že návrh na žalobkyně na zahájení řízení o udělení azylu je zjevně nedůvodný, a proto jej podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu zamítl.

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Ostravě podala stěžovatelka včas kasační stížnost, ve které uplatňuje důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka má za to, že krajský soud posoudil předmětnou věc v rozporu s platným právním řádem, a to zejména v rozporu se zákonem o azylu, stejně jako žalovaný. Nezákonnost výroku I. rozsudku krajského soudu spočívá dle stěžovatelky v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, když krajský soud soustředil svou pozornost především na otázku, zda stěžovatelka měla možnost požádat o azyl v jiné - bližší bezpečné zemi, kterou je v tomto konkrétním případě Polsko. Stěžovatelka je toho názoru, že krajský soud použil zužující výklad a nezohlednil další významné skutečnosti, především to, že v České republice požádala stěžovatelka o azyl proto, že zde má příbuzného, který by jí byl nápomocen v počátcích pobytu. Vzhledem k důvodům, které stěžovatelku vedly k odchodu z domovského státu, mělo být dle jejího názoru rozhodnuto v jejím případě tak, jako v případě hodném zvláštního zřetele o udělení azylu z humanitárního důvodu dle § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil, pouze odkázal na správní spis ve věci.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 25. 12. 2002 žádost o udělení azylu, ve které uvedla, že si na Ukrajině půjčila peníze, nemohla dluh vrátit včas, proto ji začali vyhrožovat vymahači najatí věřitelem, proto se rozhodla v říjnu roku 2001 z Ukrajiny odjet do České republiky, kde od té doby žije. Jelikož bylo stěžovatelce uděleno správní vyhoštění, požádala o udělení azylu. Z vlasti odjela autobusem přes Polsko, v případě návratu do vlasti se obávala pronásledování ze strany věřitele. V pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu dne 5. 1. 2003 stěžovatelka podrobněji popsala své problémy, které měla ve vlasti se soukromými osobami v souvislosti s půjčením peněz. Stěžovatelka dále uvedla, že po příjezdu na hranice museli cestující z autobusu vystoupit, předložit pasy ke kontrole a ukázat zavazadla. V průběhu cesty přes Polsko nebyly žádné problémy, a azyl v Polsku stěžovatelka nepožádala, protože tam nikoho nezná, ale v České republice má bratrance, který žije v Praze.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Žádost o udělení azylu lze zamítnout jako zjevně nedůvodnou v případech taxativně vymezených v ustanovení § 16 odst. 1 zákona o azylu. Podle § 16 odst. 1 písm. e) téhož zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Legální definice bezpečné třetí země je obsažena v ustanovení § 2 odst. 2 citovaného zákona, podle kterého se bezpečnou třetí zemí rozumí stát jiný než stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém cizinec pobýval před vstupem na území a do kterého se může tento cizinec vrátit a požádat o udělení postavení uprchlíka podle mezinárodní smlouvy, aniž by byl vystaven pronásledování, mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu. Stát není bezpečnou třetí zemí, pokud na něj lze vztáhnout překážky vycestování podle § 91 téhož zákona.

Námitka stěžovatelky, že krajský soud (stejně jako žalovaný) posoudil předmětnou věc v rozporu s právním řádem, zejména zákonem o azylu, použil zužující výklad a nezohlednil další významné skutečnosti, se ukazuje neopodstatněnou. Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě bylo zjištěno, že stěžovatelka do České republiky přicestovala autobusem z Ukrajiny přes území Polska. Během cesty, zejména při kontrole na polských hranicích, jí nic nebránilo obrátit se na polské státní orgány a požádat o přiznání postavení uprchlíka. Je tedy zřejmé, že stěžovatelka měla reálnou možnost požádat o udělení azylu již na území Polska, které je bezpečnou třetí zemí ve smyslu § 2 odst. 2 zákona o azylu. Žalovaný a poté krajský soud tak nikterak nepochybily, když shledaly žádost stěžovatelky o udělení azylu zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se s přijatým právním závěrem ve věci ztotožňuje a neshledal důvod podání kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. oprávněným.

Co se týče námitek stěžovatelky, že krajský soud mimo jiné nezohlednil skutečnost, že v České republice požádala o azyl, neboť zde má příbuzného, který by jí byl nápomocen v počátcích pobytu, a že vzhledem k důvodům, které stěžovatelku vedly k odchodu z domovského státu, mělo být rozhodnuto jako v případě hodném zvláštního zřetele o udělení azylu z humanitárního důvodu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že pokud je žádost o azyl zamítnuta správním orgánem jako zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, nelze se současně zabývat hodnocením dalších skutečností tvrzených žadatelem v žádosti o udělení azylu, neboť správní orgán rozhodl konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého ze zákonných důvodů pro udělení azylu.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatelka podala také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Krajský soud v Ostravě ustanovil stěžovatelce zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby v částce 2000 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění] a v náhradě hotových výdajů v částce 150 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 2150 Kč. Tato částka bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupkyně JUDr. Michaely Pretschové do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu